ILLUSTRISSIMO VIRO

ANTONIO GISPERT

NOBILI PERPINIANENSI,

ET IN SUPRÆMA RUSSINONENSIUM
Curiâ Regio Advocato Generali.

Tanquàm gratissimi animi monumentum, & perpetuæ observantiæ pignus, Studiorum suorum primitias.

D. D. C.

IGNATIUS VENTALO JOCENSIS APUD
Russinonenses Artium Liberalium Magister.

MONSPELII,
Apud HONORATUM PECH, Universitatis, Cleri & Urbis Typographum.

M. DCC. XI.

WELLCOME
LIBRARY
INSTITUTE

QUÆSTIO MEDICA.

PRO BACCALAUREATU.

MANE DISCUTIENDA.

In Almâ Monſpelienſium Medicorum Academiâ.

PRÆSIDE

D. D. JOANNE BEZAC Profeſſore Regio.

An maniæ balnea aquæ dulcis.

UM, inter omnes deliriorum ſpecies quibus mens perturbatur, in nullâ, à recto rationis tramite adeò deflectat ac in maniâ: de hac præ cæteris, in hoc primo noſtræ eruditionis tentamine diſſerere conſtituimus.

Eſt itaquè mania, delirium circa plura, abſque febre, plerumquè cum furore, & audaciâ: per tò delirium cum aliis omnibus affectibus deliris convenit; per febris abſentiam, à phrenitide; demùm per alias particulas, à melancholiâ diſcrepat.

Priuſquàm delirii maniaci cauſas eruamus, delirii, prout à

medicis uſurpari debet, ideam præmittendam cenſuimus.

Sic, delirium optimè definitur: imaginatio Errônea inter vigilandum, circa objectum omnibus cognitum, citra vel ob cauſam manifeſtam, cùm intellectus judicantis aſſenſu.

Cauſa proxima effectrix delirii maniaci; eſt irregularis fibrarum emporii vibratio, ab inordinato ſpirituum animalium motu, partibus hæterogeneis in conſortium adſcitis dependens.

Arduum non eſt, illas è ſuis fontibus deducere; præ nimiâ animi contentione, quæ prodromus eſt maniæ, ſpiritus in cerebro retinentur, languet fermentationis motus, materiæ recrementitiæ, & excrementitiæ, ſolitâ quantitate per ſua cola non ſecernuutur; hinc miaſmata hæterogenea maſſæ ſanguineæ ſuppetunt: illa adauctâ fermentatione, propter majorem ſalium molem, à ſulphurearum & terreſtrium partium compedibus expedita, unà cum ſpirituoſo latice per glandulas cerebri corticales præ ſiccitate inhiantes, ad commune ſenſorium prorripiuntur; ille eorum conflictu quaquaverſum expanditur, in deſtinatas ſenſationibus fibras impetum facit, & memoriâ imaginationis errorem non redarguente judicia delira excitat: nec tamen in hocce ſpirituum tumultu fibras memoriæ inſervientes otioſas eſſe arbitrandum.

Quandoquidèm maniacorum ſanguis ſummopere fermenteſcit, ac æſtuat; & fermentationis æſtrum ab atomis, naturâ ſuâ diſcordibus exoritur, hinc non ſine fundamento irregularem ſpirituum motum his tribuimus; ſi ſpiritus Alkalinoſulphurei ſupponantur, quod nos probabile propugnamus, iſtiuſmodi atomi, quas ſocias ſibi adſciſcunt, acidæ aut acidoſalſæ ſtatuendæ ſunt. Si quis vero illos ad aciditatem vergere ſtrenuè contendat, ad lites evitandas. Circa materiam, cu-

jus formam nec ſenſu, nec ratione conſequi poſſumus, ipſius ſententiæ adſtipulabimur; copulamque exploſivam ſpiritibus aſſociatam Alkalinoſulphuream ſtabiliemus.

Mania eſt febris expers: non quià ſanguis craſſus, viſcidus, & reſinoſus modicum fluidi cordis motivi, ipſius naturam redolentis, ſuppeditat, tantæ enim tenuitatis eſt illud, ſicut & ſpiritus animales, ut non obſtante quovis vitalis liquoris tumultu, ni quid ex parte incerniculorum obſtet, è ſanguinis compage debito penu ſequeſtrari queat. Hoc luculentèr evincitur phrenitide, quæ febri ardenti, ſine cerebri aut ipſius membranarum inflammatione ſiſtrophicâ, vel etiam phlogoſi, ſupervenit. genuina igitur ratio febris abſentiæ repetenda, ex cruoris diatheſi jam aſſignatâ, ejuſque expanſionis niſu, quibus cordis contractioni reſiſtit. Accedit jam memoratum fluidum, ut pote quod è cordis fibrarum celulis ægrè diſcutitur, illud aliquandiu contractum retinère; hinc pulſus raro micat. Magnus eſt; ob majorem ſanguinis efferveſcentiam, & quantitatem ſingulis contractionibus è ſiniſtro cordis thalamo propulſam.

Furor maniacorum adſcribi non poteſt precisè immani roborii, quo pollent; quippè plures majori donantur, citra furorem: adſcribendus eſt ergó; inordinato ſpirituum motui, quo rerum noxiarum ideæ excitantur; undè ſubitò excandeſcunt, & conſtantibus viribus irruunt in obvios, quos ſub ſpecie hoſtium depræhendunt, eoſque verberare, debellare, & de medio tollere conantur: reflectionis defectus ad furoris motus non parum confert; Cur autèm obvios quoſvis identidèm ſub ſpecie hoſtium repreſentent, explicare: hoc opus hic labor eſt.

Obſervandum melancholiam, & maniam, eſſe affectus val-

dè affines, ſæpè vices mutare, ſeu alterutrum in alterum degenerare. Diatheſis enim melancholica in pejus evecta, furorem accerſit, & furor deſervens, non rarò in diatheſim melancholicam deſinit. Undè VVilliſius aſſerit, paſſiones illas quaſi fumum, & flammam ſeſe excipere, ſibique alternatim cedere.

Impreſſione factâ in retinâ, regeſtis radiis luminis à quovis objecto, ſpiritus ad emporium reflui ſequntur determinationem eorum, qui in illo hoſpitantur; & unâ cum illis accurrunt ad fibras quibus, objecti mentem occupantis idolum eſt inſculptum, illas acriter concutiunt. Undè in objecti preſentis locum refertur, imò ad certam quandam diſtantiam, pro modificatione motus fibrarum, ſimilitudo ad hoc aliquid facit, non tamen ſemper; ſiquidèm in aëre inani hoſtium ſpectra eorum imaginationi obverſantur; quæ veluti hoſtes aggrediuntur: imo arbores, & rupes laceſſunt, & adoriuntur.

Quandóque ſibi ipſis manus violentas inferunt; ex eo quòd, ſe ſibi infenſos, vel loco ſui inimicos imaginentur, vel deſperent de ſalute, aliove propoſito fine aſſequendis. Interdum amaſiæ ſpecie deluſi, geſtibus obſcœnis, abjecto omni pudore, virgines, aliaſve femellas ſtuprare nituntur.

Audaces fiunt, ob ingentes vires, quibus præditi ſunt, quibuſque multum confidunt, propter quas memoriâ non redarguente imaginationis anomalias, nihil arduum exiſtimant; ferro, & flammæ intrepidè ſeſe objiciunt. Vires proficiſcuntur à majori craſſitie, & elatere ſpirituum, ejuſque commilitonis copulæ, muſculis compactioribus, & robuſtioribus: hinc enim validior, & diuturnior exploſio.

Nonnulli maniaci, rigente hyeme, jovi frigido expositi, levitèr vestiti, frigus non sentiunt, vel saltèm illo non læduntur: intestini caloris major est vis ad resistendum frigori externo, quàm hujus ad illum notabilitèr infringendum. Consuetudini in hoc casu aliquid tribuendum.

Vigilias immodicas ad plures menses, annum, & ultrà, si fides sit aucthoribus adhibenda, protractas; ex organorum externorum, & internorum tensione, à spirituum tumultuantium impetu ortâ, inferimus. Illæ citra noxam protrahuntur, quoniàm propter humorum, & partium solidarum firmiorem substantiæ modum, minor fit dissipatio.

Diù abstinent à cibis, laboresque graves, sine virium exolutione, & macie notabili, tollerant ob eandem rationem.

Post longas inædias, famis stimulos non persentiunt; quià spiritus repulsi ad cerebrum, trahuntur in motum eorum, qui feruntur ad fibras quibus affixæ sunt, objectorum circa quæ delirant ideæ: non autèm ex eo quod, fermentum gastricum, ad sanguinis spissi, & bituminosi naturam accedens, non possit vellicare, aut quovis alio modo sufficienter irritare tunicæ nerveæ ventriculi fibras, nec quod, arcente illud mucco tenaciori, & densiori, ad illas pertingere nequeat. Si quod enim vessani dilucidum habeant intervallum, fame caninâ perciti, oblata alimenta devorant.

Imminente, aut præsente paroxismo, crebris veretri erectionibus, & involuntario seminis jactui obnoxii sunt maniaci: ob majorem corpusculorum seminalium molem, & fermentationis motum, quibus ad venerem protritantur.

Quæ superveniunt convulsiones; ab inæquali spirituum in musculos determinatione, ob inæqualem hæterogenearum

partium permixtionem, nec-non utrorumque expansionem, oriundas, arbitramur.

Taciturnitas, obmurmuratio, garrulitas, risus immodicus, & iracundia levi de causâ, quæ præcedunt maniam, idearum delirarum sunt progenies.

Splendor qui obversatur oculis, aurium tinnitus, dolor capitis, à rarefactione, & stagnatione humorum, inferri possunt.

Causæ remotæ sunt, abusus rerum non naturalium, temperamentum melancholicum, vel nativum, vel adventitium; melancholici, & biliosi in hunc affectum magis sunt proclives, quam sanguinei: Vix unquàm pituitosi eo tentantur.

Diagnosis; mania instans, & præsens, ex jàm allatis dignosci potest.

Prognosis; mania habitualis, est curatu difficillima; à causâ externâ, & occasionali orta, citiùs, & faciliùs tollitur; ex Hypocrate. Si maniæ superveniat febris, hydrops, varices; hæmorroidum, aut menstruorum fluxus, Diarrhea, aut disenteria, soluitur. Nec mirum; cùm horum singula, sanguinis fluiditatem, vel virium prostrationem denotent. Dum divinus Senex asserit, mentis alienationem solvere maniam; per mentis alienationem intelligendus est stupor, in quo spiritus, latice seroso inundantur, & fibræ cerebri flaccescunt.

Curatio evacuantibus, & alterantibus perficitur. Largâ manu & iteratis vicibus sanguis è brachio, & talo emittendus; tùm ut alia remedia, certiùs effectum sortiantur; cùm ut vires, ex parte exhauriantur, & Medicis, & ministris ægri morem gerant. Deindè purgatio vehemens instituenda, ut sanguis crassus, & viscidus solvatur, fundatur, & attenuetur. Vinum igitur Emeticum, vel pulvis algaroth, in dosi

ſufficienti pro ratione ætatis, & virium, identidèm propinandum. Demulcentia, & humectantia tum in cibis, tum in juſculis, & ptiſanis alterantibus uſurpanda: quibus aperientia, Alkalinis volatilibus referta; ut humectantia altiùs humores penetrent, eoſque diluant, admiſcenda. Evacuationes ſuppreſæ promovendæ, narcotica ad compeſcendum ſpirituum æſtum, & ſomnum conciliandum majori doſi præſcribenda; ut injecto timore audacia deprimatur, & retortis fortitèr ſpiritibus, à deliramentorum phantaſmatis avertatur animus, verbera impingenda; àt, cùm balnea aquæ dulcis, corporis calorem temperent, perturbatum ſpirituum motum cohibeant, humoribuſquè fluiditatem concilient, jure concludo.

ERGO, Maniæ Balnea aquæ dulcis.

DISPUTATURI.

Profeſſores Regii.

R. D. Franciſcus Chicoyneau, *Cancellarius.*
R. D. Joannes Chaſtelain, *Decanus.*
R. D. Petrus Chirac.

Profeſſores Regii.

R. D. Antonius Deidier.
R. D. Petrus Rideux.
R. D. Antonius Magnol.

R. D. Henricus Haguenot, *Doctor Aggregatus.*

DOCTORES ORDINARII.

M. Euſtachius Marcot. M. Antonius Fizes.

Hanc quæſtionem Deo Auſpice, favente Virgine Deiparâ, Præſide D. D. JOANNE BEZAC *Profeſſore Regio, Propugnabit in Auguſtiſſimo Monſpelienſis Apollinis fano* IGNATIUS VENTALO *Jocenſis apud Ruſſinonenſes, Artium Leberalium Magiſter, & jamdudum Medicinæ Studioſus, ab horâ octavâ ad meridiem, Die mensis Junii anni* 1711.